

Fisketank. Langsand Laks har investeret 56 mio kr i anlægget, der skal producere 1.000.000 kg laks om året.

Laks på land

Havbrugenes fremtid ligger på land. Det siger eksperter i branchen, og det siger Danmarks Sportsfiskerforbund også. Vi har besøgt Langsand Laks i Hvide Sande for at høre mere om fremtidens lakseopdræt.

Af Kjeld Hansen
kh@sportsfiskeren.dk

Fremtidens havbrug vil ligge på land. Det er den 35-årige direktør Thue Holm ikke et sekund i tvivl om, og meget kan tyde på, at han får ret.

I oktober i år sender han sine første opdrætslaks ud på det internationale marked. Det er fisk, der aldrig har været i forbindelse med hverken fjord eller hav. Alle er vokset op i et lukket system med fjorten kæmpestore betontanke på Langsand Laks i Hvide Sande.

Thue Holm er miljøbiolog fra Roskilde Universitetscenter, men har arbejdet med recirkulerende anlæg for laks og ørred siden 2004 i Chile, Nordamerika og Europa.

Siden 2010 har han arbejdet med at opbygge Langsand Laks for en investering på 56 mio kr, før den første fisk overhovedet er solgt. Produktionskapaciteten er

1000 ton bæredygtigt producerede laks om året, og Holm mener, der er fire indlysende fordele ved de lukkede landanlæg: Miljøhensyn, leveringssikkerhed, større produktion og bedre kvalitet.

Ulemper? Ingen, siger Thue Holm. Det skulle da lige være en beskedent merudgift på et par kroner per kilo laks, men den skulle gerne opvejes af højere priser for bedre kvalitet og miljøhensynet.

Det geniale ved at opdrætte laks i et lukket, recirkuleret akvakultursystem er den suveræne styring af vandkvaliteten. Indtaget af fjordvand UV-bestråles for at dræbe sygdomskim, hvorefter det filteres kontinuerligt i de seks meter dybe betontanke for at opretholde et kontrolleret miljø med sunde fisk.

– Vi kan sikre den nødvendige vandmængde til alle tider. Læg dertil, at vandet er rent, har korrekt temperatur, der er nok ilt og en lav CO²-koncentration. Alt sammen faktorer som man slås med mere

eller mindre forgæves med at kontrollere i et ordinært dambrug og i havbrug, siger Thue Holm.

Miljøgevinst uden udslip

I det lukkede system har man også mulighed for at optimere foderforbruget, og Langsand Laks har opnået en foderkonvertering på 0,95 i modsætning til den normale hos havbrugene på 1,3.

For omverdenen er miljøgevinsten ved den lukkede recirkulation af vandet åbenlys. Der sker stort set intet udslip af forurening. Afføring fra fiskene, foderspild og eventuelle rester af medicin tilbageholdes og opsamles i det lukkede system, hvorfra det leveres som slam til et biogasanlæg for at gøre nytte. Til sidst renses vandet fra tankene i flere filtre, hvorefter de sidste næringsstoffer fjernes ved nedsivning gennem flere jordlag til fjorden. Udledningen er rensat så effektivt, at der kun er tale om et par procent af et konventionelt dambrugs næringsstofudledning.

– Vi anvender 125 l vand per kilo fisk, hvor der under traditionelle forhold skal bruges helt op til 50.000 l. Hemmeligheden er, at vi renses vandet kontinuerligt, ilter det og fjerner CO², siger Thue Holm.

Det siger sig selv, at der aldrig vil kunne ske udslip af levende burlaks til den vilde bestand fra Langsand-anlægget, som der ellers jævnlige sker udslip af ørreder fra traditionelle havbrug. Det betyder, at de små bestande af danske villd laks ikke trues af genetisk forurening fra opdræt i Hvide Sande.

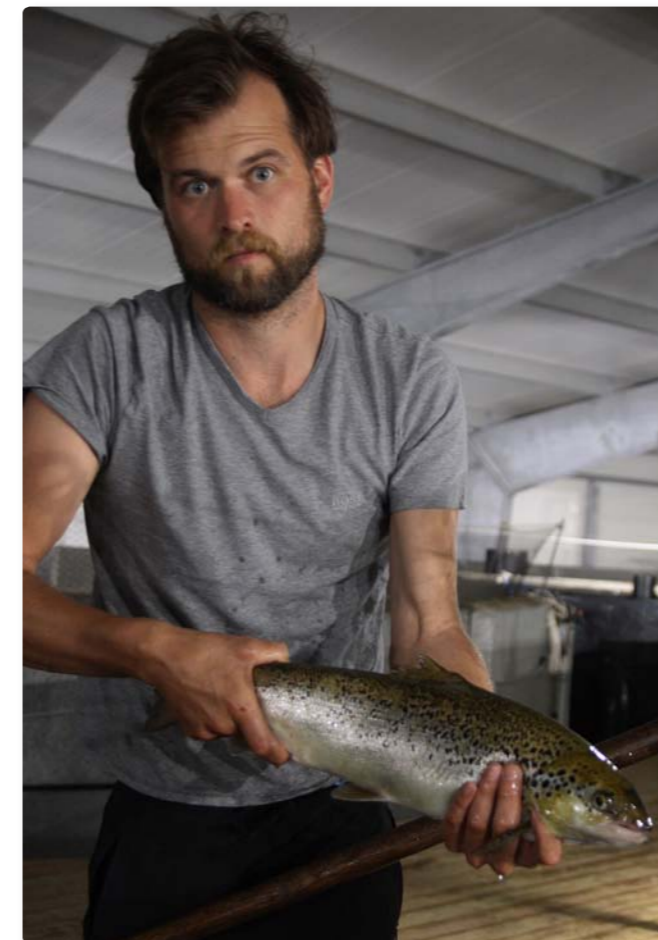
Fredspibe med sportsfiskerne

Selv om der heller intet udslip sker af kvælstof, fosfor, tungmetaller – der skal ikke præpareres netbure med kobbermidler – eller medicinrester fra det lukkede anlæg, så var det først efter Danmarks Sportsfiskerforbunds, DSF, klager over Ringkøbing Skjern Kommunes godkendelse af projektet, at det recirkulerende system blev lukket helt tæt i.

Kommunen havde givet tilladelse til direkte udledning af spildevand med duftstoffer – feromoner – fra burlaksene til Ringkøbing Fjord, men DSF gjorde gældende, at disse stoffer kunne påvirke den vilde Skjernålaks negativt. Den trækker gennem slusen ved Hvide Sande.

Natur- og Miljøklagenævnet gav DSF medhold, så kommunen måtte atter trække i arbejdstøjet. Først da Langsand Laks havde indført en ekstra rensning af alt spildevand, der nu nedsives gennem flere filterlag, kunne den endelige miljøgodkendelse udstedes.

– Vi har nu røget fredspiben, og jeg ser frem til et godt samarbejde med DSF, siger Thue Holm. ■

Fiskemester. Direktør for Langsand Laks, Thue Holm, ser ingen ulemper ved det landbaserede fiskeopdræt. Kiloprisen er dog et par kroner højere per fisk, men det opvejes af en bedre kvalitet og ikke mindst hensynet til vandmiljøet.

LIKE A GOOD
WOMAN,
A GOOD FISH
IS SEDUCED
BY THE FINEST
JEWELLERY.

The jeweller Arnulf Hoff knew there's a reason why silver and copper are more valued than ordinary metals. They have a particular way of reflecting light that appeals to our primal instincts. Fish see it, too. So when he used real silver to plate his unique Delfin Kulpkrokodil he knew it would snap up more big fish. Try it once and you'll be seduced yourself.

Established 1904
Trondheim, Norway

www.kineticfishing.com